

המצאות היהודית

כט תשרי - טז מר-חשון תשס"ו • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות מרומניה

בטקס הענקת תואר דוקטור הונוריס קאוזא של אוניברסיטה באבש - בולאי מכלוז' נפוקה, לאפיפיור בנדיקט 16

חבר פרלמנט דר' אורל ווינר, נשיא הפדרציה

האפיפיור בנדיקט ה-16, ערב לשמירת המסורת היהודית-הנוצרית

בהזדמנות הענקת תואר דוקטור הונוריס קאוזא של אוניברסיטה באבש - בולאי מכלוז' נפוקה, לאפיפיור בנדיקט 16, נשיא הפדרציה, חבר פרלמנט דר' אורל ווינר אמר: "האירוע השתלב בכיוון חיזוק מחדש של קשרינו עם העולם הדתי, ברוח האקומניים בו אנחנו משתתפים ותומכים [...]". נזכרה כאן מספר פעמים המסורת היהודית - הנוצרית בבניית אירופה והמשכה מוטב להיות מוצהר בתנאים שבעבר נשלל [...]". חייבים לתת משמעות אמיתית לנוכחותנו ברומניה [...]". אנחנו יכולים להרהר על מושג פרו-שמיות. למושג "פילוז' משמעות ישנה יותר עם הסברים אחרים. "פרו", משמעותו לקבל על עצמן מסר [...]". אני מזמין כמה ויותר חברי קהילתנו שיביעו את דעתם בפסטיבל יהודי ב 2007 בסיביו, עיר שתהיה אז בירה אירופית.

האוניברסיטה "באבש - בולאי" העניקה לאחרונה את תואר דוקטור הונוריס קאוזא של מוסד התרבות הטרנסילבני לאפיפיור בנדיקט ה-16. טקסי הענקת הצואר החלו הרבה לפני בחירתו של הקרדינל ז'וסף רצינגר בתפקיד העליון של הכנסייה הקתולית. נציגו האפוסטולי של הוותיקאן בבוקרשט, הבישוף ז'אן קלוד פריסט קיבל בשמו של האפיפיור את הציון המכובד. נשיא הפדרציה, חבר הכנסת דר' אורל ווינר, חשב שנוכחותו האירוע, במשפחת אלה הרוצים לאחד את של המיעוטים והדתות מרומניה, היתה חשובה.

בין 8-10 נובמבר השנה נערך לראשונה ברומניה כינוס בין-לאומי מוקדש לתרומה היהודית לעולם המוזיקה הבין-לאומית, מיוזמת מכון היהדות וההיסטוריה היהודית "דר' משה קרמילי" של אוניברסיטה "באבש- בולאי" מקלוז-נפוקה, בניהולו של פרופסור לדיסלאו גימנט, ובשיתוף עם הפקולטה להיסטוריה ופילוסופיה של אותה הפקולטה. המהנדס ז'וסה בלום, יועץ תרבותי והסופר דורל דוריאן השתתפו בשם בפדרציה של הקהילות היהודיות. כמה מהנושאים בדיון: • תרומת הערכים המוזיקליים היהודיים-רומניים, בעיקר הטרנסילבניים, למוזיקה של המאה

הכינוס הבין-לאומי "התרומה היהודית בעולם המוזיקה הבין-לאומית"

הסמינר "ניהול קהילתי בונקר", מהדורה 3

בין 3 - 6 נובמבר במרכז התרבותי הקהילתי מבוקרשט נערך השלב הראשון של המהדורה ה-3 של הסמינר "ניהול קהילתי בונקר" לדור האמצע. האירוע מאורגן ע"י "ז'יוינט", בהשתתפותו של סגן המנהל של תוכנית "ז'יוינט" לרומניה, ישראל סבג, עם שיתוף פדרציה המאוחדת היהודית מפטסבורג, ופדרציה הקהילות היהודיות מרומניה (המארגן, פאול שורץ, סגן הנשיא של הפדרציה). 30 משתתפים מכל רחבי הרומניה דנו הנחית מנהל תוכנית בונקר, מרינה גוטמן ומשתתפה, יוליה בן משה, מרציאה צ'רנוב ואילן בן ארי, היועץ בבעיות החינוך היהודי: • משמעותו מושג הקהילה המודרני טחונות דור העמצאי • גורמי ההצלחה של הפעילות הקהילתית. בשלב הנוכחי הושגו: חיזוק הקשרים הבין-קהילתיים בין המשתתפים; הגברת היכולת להבין ולעבוד עם אנשים בקהילות; פיתוח יכולת הארגון. פעם נוספת הסמינר הבליט את כח ואת חיוניות קהילתנו.

ה-20 • תיעוד על מוזיקאים גדולים יהודיים בספריה הלאומית ואוניברסיטאית יהודית ובספרית הסרטים מירושלים • הקשרים ההדדים בין מוזיקה ישראלית והבין-לאומית • גורל המוזיקאים היהודיים בזמן השואה • הניגון והקרבנה לאלוהות • מקום המוזיקה החסידיית והקלזמר במוזיקה המודרנית, וכ"י. הטקס של הענקת תואר דוקטור הונוריס קאוזא לפרופסור קרול ינקו (מונטפלייה), אחד ממשתתפים בכינוס, ושלושה הצגות ספרים חדשים השלימו את האירוע. הפסנתרניות מרים בוסקוביצי, אישתו של המלחין הגדול הישראלי ממוצא מקלוז', וחמדה רו, ביצעו כמה עבודות של מלחינים ישראלים באקדמיה למוזיקה "ג. דימה". הקונצרט של קבוצת קלזמר בניצוחו של פרופסור ייל סטרומ מארה"ב, הנערך בבית כנסת ישן מקלוז', סיים את הסימפוזיון.

אורחים זרים בביקור בפדרציה הקהילות היהודיות

אנשים מוכרים מחו"ל רצו לבקר את פדרציה הקהילות היהודיות מרומניה על מנת להכיר את חיי היהודים הרומניים. משלחה אמריקאית בראשה שטפן הדלי, היועץ לבטחון לאומי של הנשיא ג'ורג' בוש, ביקר את בית הכנסת הכורלי מבוקרשט. קרינה דבורה קאופמן, משפטנית בבית דין האירופי של זכויות האדם מהמועצה האירופית, בראיון שתפה אותנו בתפישה לגבי ההווה והעתיד של היהודים האירופיים, ודר' שטפן קוטנר, מנהל תוכנית "פרוז'קט וויז'יון" מרומניה, דיבר על השמחה להביא נחמה וישועה לאנשים בסיכון לאבד את ראייתם.

ביקורה ברומניה של משלחת קהילה היהודית מסטנפורד - קונטיקט, ארה"ב

"נעשה כל מה שביכולתנו כדי לעזורכם"

סלוייר. בראיון ל"מצאאות היהודית" היא העריכה את הצלחתה של קהילתנו בשמירה והמשך היהדות ברומניה וסכמה: "נעשה כל מה שביכולתנו כדי לעזורכם". המשלחת בליווי של דר' זבי פיין, מנהל תוכנית "ז'יוינט" ברומניה, נפגשה עם מנהיגי הפדרציה, ביקרה בבית כנסת הכורלי, במשרדי המחלקה לסיוע חברתי ורפואי, במרכז הרפואי של הפדרציה, בבניין "בלוש" - המטבח ומרכז היום, בבית האבות "עמליה ודר' מוזס רוזן", ביקרה חברים בסיוע בבתייהם, את המרכז החינוכי של מחלקת הצעירים, את סניף הסוכנות היהודית מרומניה. במרכז התרבותי נערכה לכבודם הצגת מוזיקה וריקודים ישראלים עם מקהלת הצעירים וקבוצת הריקוד של מועדון "תנועת העליה".

שמואל מוצנר נצל משכיחה

כאשר היה עוזב את עולמנו ב 2 לאוקטובר 1959, שהיה קרוב לגיל 75, שמואל מוצנר השאיר אחריו קריירה של יותר מחמישים שנה של צייר ואומן מאד פעיל באומנות הרומנית. בצעירותו הוא עבד עם קלוד מונה, בז'ורני, משם חזר עם תפישה מאד חדה של נוף וצבע אותם ניצל באור שונה של היום ושל המקום. הוא ישאר מפרש מוקסם מיופיו של הטבע, אותו ניסה לפענח ברחבי העולם, מיפן ועד ונזואלה. ירושתו נתפרסמה מחדש בספר-אלבום שפורסם לא מזמן, עשיר במידע על דרכו של האומן ועל קבלתה של יצירתו ע"י בני זמנו. ערכה של העבודה מוגבר עקב המספר הרב של תמונות העבודות הנמצאות באוספים פרטיים שכך מובאים לשימת הלב של הקהל הרחב.

המהדורה ה-4 של פסטיבל התיאטרון הבין-לאומי "אברם גולדפדן" מיאשי בסימן השוני

בין 23 - 29 אוקטובר ביאשי נערך פסטיבל התיאטרון הבין-לאומי "אברם גולדפדן". האירוע שכבר הפך למסורת היה הזדמנות קודם כל להציג מחזאי תיאטרון של סופרים יהודיים, עם גבורים יהודיים ונושאים יהודיים, ברומנית ובאידיש ("המבקר" מעת א.א. שמיט, "אש בקליה ואקארשטי", מעת דורל דוריאן, ו"האושר הגנוב" מעת יעקב גורדין, שניהם של תיאטרון היהודי מבוקרשט, או "המטבח", מעת ארנוולד וסקר). בתוכנית הפסטיבל נכלל גם הסרט התייעודי המצטיין של רדו גבראה על יציק מנגר, המשורר העידי, אשר יצירותיו בביצוע השחקן אריה לייביש לאיש, שתרגם אותם לרומנית והלחין את המוזיקה. הצופים יכלו לשמוע קונצרט מוזיקה ישראלית של מלחין ממוצא רומני ארנסט לב, וגם את האופרה "נבוכוז", יצירתו הנפלאה של ג'יוספה ורדי, על סבלם של היהודים. יואן חולנדר, מנהל אופרה מווינר, נכח בפסטיבל. הוא קיבל את תואר דוקטור הונוריס קאוזא של אוניברסיטה למוזיקה "ג'ורג'ה אנסקו" ופרסם ביאשי ספר אוטוביוגרפי.